
LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES A CATALUNYA DURANT ELS ANYS 2008 I 2009: ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Eulàlia Espinàs
eespinas@ateneubcn.org
Ateneu Barcelonès

Maite Comalat
comalat@ub.edu
Universitat de Barcelona

❧ RESUM ❧

Es recullen les dades, les publicacions i les accions més rellevants que han tingut lloc durant els anys 2008 i 2009 relacionades amb les biblioteques públiques a Catalunya amb l'objectiu de veure quin és l'estat de la qüestió i fer una anàlisi que permeti detectar l'estat d'aquests equipaments, el tipus d'activitats que estan realitzant i els àmbits en els quals s'està treballant. Finalment, es fa una reflexió sobre l'estat del sector amb algunes línies de treball que caldria potenciar en el futur.

Els enllaços d'aquest article han estat revisats el dia 02/08/2010.

1 ESTAT DE LA QÜESTIÓ

En aquest apartat s'ofereix un recull de les dades estadístiques disponibles (any 2008) i les accions més rellevants que s'han fet al llarg del 2008 i 2009 en l'entorn

de les biblioteques públiques de Catalunya, accions que s'acompanyen d'un breu comentari que argumenta la seva rellevància.

1.1 DADES ESTADÍSTIQUES

	2008	2007	Diferència 2007-2008	Diferència 2007-2008 (%)
Població total	7.364.078	7.210.508	153.570	2,13
Població atesa als serveis bibliotecaris	6.706.467	6.598.044	108.423	1,64
Nombre de biblioteques	322	319	3	0,94
Nombre de bibliobusos	11	11	0	=
Nombre total d'equipaments	333	330	3	0,91
Superfície total en m2	247.858	234.990	12.868	5,48
Fons total	11.186.378	10.408.632	777.746	7,47
Usuaris inscrits (carnets)	2.618.986	2.298.798	320.188	13,93
Visites	21.823.319	19.617.469	2.205.850	11,24
Usuaris d'Internet i ofimàtica	2.393.091	2.361.832	31.259	1,32
Usuaris de préstec	5.391.078	4.826.519	564.559	11,70
Documents prestats	15.856.530	14.065.609	1.790.921	12,73

Font: Generalitat de Catalunya: Sistema de Lectura Pública. Balanç de 2008.

<<http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/DGCC/Documents/Arxiu/Estadistiques/Estad%C3%ADstiques%202009/Bal-anc%20de%202008.pdf>>

D'acord amb aquestes dades i els balanços fets pels mateixos responsables, podem considerar que els resultats milloren amb els anys: augmenten els usuaris, augmenta el préstec i millora l'oferta de serveis i equipaments. Malgrat que el nombre de bibliobusos per atendre les poblacions de menys de 3.000 habitants no augmenta, en el total si augmenta el nombre de població atesa que arriba a més del 98%.

Durant l'any 2008 es van inaugurar vint biblioteques,¹ catorze de les quals foren resultat d'un trasllat d'edifici, dues d'una ampliació i només quatre van suposar l'oferta d'un nou servei a poblacions que no tenien biblioteca pú-

blica. Distribuïdes per províncies, nou van inaugurar-se a Barcelona de les quals tres van ser a la mateixa ciutat, cinc a Girona (una d'elles a la ciutat), tres a la província de Tarragona i una a la de Lleida. Dues biblioteques més es van obrir a municipis de les Terres de l'Ebre.

Durant l'any 2009 es van inaugurar disset biblioteques de les quals cal destacar que onze van representar nou servei per al municipi, quatre foren resultat d'un trasllat d'edifici i dues d'una ampliació. Distribuïdes per províncies, quinze van inaugurar-se a Barcelona de les quals tres van ser a la mateixa ciutat i totes elles nous equipaments, una a Girona i una a les Terres de l'Ebre.

A més de les dades de la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, les dades segregades per a la província de Barcelona es poden consultar a la web de la Diputació de Barcelona (<http://www.diba.es/biblioteques/documentspdf/estadistiques_globals2008.pdf>), les de la província de Girona al web del Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona (<<http://www.bibgirona.net/servei/?page=estadistiques>>) i pel que fa a la ciutat de Barcelona, a l'apartat d'estadística del Consorci de Biblioteques de Barcelona (<<http://www.bcn.es/estadistica/catala/dades/anuari/cap06/C0601010.htm>>).

Complementen aquestes dades, les recollides pel Ministeri de Cultura corresponents a les biblioteques públiques de les capitals de província de les quals tenen la titularitat (<<http://mapabpe.mcu.es/mapabpe.html>>) En el nostre cas, s'hi poden consultar les dades específiques de les Biblioteques de Girona, Lleida i Tarragona.

1.2 ACCIONS

Es presenten ordenades cronològicament aquelles accions que s'han considerat més rellevants:

- **Cataclíc** (maig 2009). La Subdirecció General de Biblioteques del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya va inaugurar el portal web infantil *Cataclíc* (<<http://cataclic.cultura.gencat.cat/>>) el maig de 2009 amb la finalitat de promoure la lectura i les biblioteques entre el públic més jove. Cal destacar-hi la incorporació de jocs educatius en català per a diferents edats i la possibilitat de crear la seva biblioteca particular mitjançant el programari *La meua biblioteca*.
- **Conveni entre els Departaments de Justícia i de Cultura i Mitjans de Comunicació** (juny 2009). Aquest acord permetrà que la Subdirecció General de Biblioteques pugui incloure les biblioteques dels centres penitenciaris catalans en el procés de renovació del programari per a la informatització de les biblioteques, la seva inclusió al Catàleg de Lectura Pública de Catalunya, així com la possibilitat de rebre suport a l'adquisició de fons i a la realització d'activitats de foment de la lectura i la participació d'altres activitats organitzades per la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.
- **Actualització del Mapa de Lectura Pública** (juliol 2008). Aquesta actualització s'adapta a les necessitats derivades de l'increment de la població i estableix, entre d'altres aspectes, que Catalunya haurà de tenir 421 biblioteques, davant les 338 previstes en el mapa del 2003.
- **Imagina la biblioteca pública del segle XXI** (setembre 2008-octubre 2009). La Subdirecció General de Biblioteques del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya ha impulsat al llarg de més d'un any el procés participatiu *Imagina la biblioteca pública del S.XXI*. Procés mixt d'entrevistes, discussions en grups de treball i enquestes, tant presencials com virtuals. De l'anàlisi de les respostes i dades estadístiques, n'ha sorgit un informe (<http://www.imaginalabiblioteca.cat/informe_final.pdf>) que recull els compromisos d'actuació de la Generalitat de Catalunya, en allò que hi té competències, i suggeriments d'actuació quan la competència recau en altres administracions.
- **CanalBib: les biblioteques a l'entorn de la web social** (juny-novembre 2009). La Subdirecció General de Biblioteques ha impulsat diversos espais de l'entorn Internet i la web social per a les biblioteques públiques. Durant l'any 2009 s'han creat l'espai a *Slideshare* (<<http://www.slideshare.net/biblioteques.cat>>) per a reunir les presentacions sobre biblioteques; el canal propi al *Youtube* (<<http://www.youtube.com/user/canalbib>>) on es recull una selecció de vídeos relacionats amb el món de les biblioteques, sota el nom de *CanalBib* i, darrerament, el perfil a *Facebook* i a *Twitter* (<<http://twitter.com/bibliotequescat>>) per difondre i compartir les activitats de les biblioteques en l'entorn 2.0 d'Internet, amb notícies d'interès general, esdeveniments, enllaços a perfils propis de biblioteques catalanes i de fora de Catalunya i les notícies divulgades per les més de 220 amistats inscrites a *CanalBib Facebook*. Aquests canals de difusió es completaran en un futur amb la creació d'un espai propi a *Flickr* per recollir i difondre fotografies d'interès bibliotecari.

- **Canvi de sistema informàtic de gestió bibliotecària²** (novembre 2009). Les biblioteques públiques de la província de Barcelona canvien el sistema de gestió. Després d'un llarg procés, no exempt d'entrebancs, l'any 2009 es caracteritza per la implantació paulatina del nou programa informàtic, anomenat *Millennium*, en substitució del sistema *VTLS*, present a les biblioteques des de 1990.
- **Les biblioteques públiques de Catalunya localitzades amb Google Maps** (novembre 2009). La Direcció General d'Atenció Ciutadana de la Generalitat de Catalunya ha creat un nou *Cercador d'equipaments de Catalunya* (<<http://www.gencat.cat/equipaments/>>) que permet accedir a 15.000 equipaments públics del país ja sigui mitjançant l'ordinador o el telèfon mòbil. Entre ells es poden localitzar establiments com les biblioteques públiques de Catalunya. De moment el portal ofereix informació bàsica (adreça, telèfon, correu electrònic i ubicació en un mapa) però s'ha previst incrementar-ho amb altres dades d'interès.
- **Carnet únic** (desembre 2009). Amb l'objectiu de facilitar l'accés i utilització dels serveis de les biblioteques públiques de Catalunya, la Comissió Mixta del Món Local que integren el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i els ens locals ha aprovat que, a partir de l'1 de desembre de 2009, es podrà accedir a totes les biblioteques públiques de Catalunya amb un sol carnet. Els usuaris no s'hauran de fer un nou carnet a cada biblioteca que vulguin utilitzar, sinó que podran fer servir el que ja tinguin per poder accedir a totes les biblioteques de la xarxa.

2 PUBLICACIONS

2.1 DIRECTRIUS I ESTÀNDARDS

Les directrius i normatives que treballa i actualitza de forma permanent l'IFLA, han estat traduïdes i adaptades a l'entorn català pel Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya i posades a disposició

pública a través de la seva web (<<http://www.cobdc.org/publica/directrius/sumaris.html>>).

Al llarg dels anys 2008 i 2009 s'han editat i posat a disposició dels professionals en accés obert les següents publicacions:

- *Directrius sobre serveis bibliotecaris per a bebès i infants* (juny 2008).
- *Directrius sobre l'alfabetització informacional per a l'aprenentatge permanent* (desembre 2009).
- *Requisits funcionals dels registres bibliogràfics: informe final IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records*. Traducció catalana d'Assumpció Estivill Rius. Barcelona: Biblioteca de Catalunya: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2009.

Per altra banda, la Subdirecció General de Biblioteques del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i la Gerència de Serveis de la Diputació de Barcelona van acordar i publicar el 2008 uns nous estàndards de biblioteca pública :

- Javier Nieto; Enric Vilagrosa. *Els nous estàndards de biblioteca pública: 2008*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació: Diputació de Barcelona, 2008. <www.diba.cat/biblioteques/documentspdf/Estandards_catala.pdf>.

2.2 ARTICLES I COMUNICACIONS

En aquest apartat s'ofereix una relació dels articles publicats i les experiències o comunicacions presentades a congressos i vinculades a biblioteques públiques de Catalunya. La relació de les cites localitzades que han estat publicades durant els anys 2008 i 2009 es poden trobar a l'**Annex 1** ordenades per ordre alfabètic d'autor.

Les fonts que d'una manera sistemàtica incorporen les noves publicacions del sector són, essencialment, la Diputació de Barcelona, amb un espai amb documents d'interès, que conté molta informació sectorialitzada i en el qual també s'inclouen els projectes europeus vinculats a biblioteques públiques (accés disponible a <http://www.diba.es/biblioteques/treballenxarxa/quefem/centrerecursos/cr_vincles.asp>),

la pàgina especialitzada mantinguda per la Fundación Germán Sánchez Ruipérez (<<http://www.bibliotecaspublicas.info/>>) i el portal *Travesía* que disposa d'una zona de documents bàsics on es poden trobar les darreres pautes i directrius en castellà (<<http://travesia.mcu.es/portalnb/jspui/index.jsp>>).

La presència de comunicacions i presentació d'experiències realitzades per biblioteques públiques de Catalunya a fòrums i trobades professionals és rellevant i força nombrosa. S'hi poden distingir clarament dos tipus d'aportacions. Un primer grup en el qual aplegaríem les presentacions d'experiències portades a terme a biblioteques amb l'objectiu de millorar els serveis a col·lectius específics, nouvinguts majoritàriament, però també a nens i joves, o bé dirigides a millorar els hàbits lectors a través de materials específics, a través de la lectura fàcil o del llenguatge de signes, per exemple.

Un segon grup d'aportacions està format per articles o ponències de caire més teòric que aporten reflexions sobre eines i o estratègies de planificació de la biblioteca pública en el context municipal i per articles sobre projectes de col·laboració de la biblioteca pública amb altres agents culturals.

Fent una anàlisi d'aquestes publicacions es troben a faltar un major nombre d'articles que tractin o presentin experiències al voltant de la utilització d'eines de web 2.0, camp en el qual les biblioteques públiques de fora de Catalunya estan fent aportacions força interessants.

3 RECERCA I FORMACIÓ

3.1 CONGRESSOS, JORNADES I SEMINARIS

- **Escola d'Hivern.** Proposta de formació per al personal de les biblioteques públiques de Catalunya organitzada per la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i coordinada per la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona (periodicitat bianual: darrera 2009). L'any 2009 és el primer en què es realitzen dues edicions, la segona

amb el nom d'Escola d'Estiu. <<http://www.ub.edu/biblio/cursos-de-formacio-continuada/escola-dhivern-de-la-biblioteca-publica.html>>.

- **Jornada Biblioteca Pública i Immigració.** Es va iniciar el gener del 2008, impulsada per l'Ajuntament de l'Hospitalet, juntament amb el Goethe Institut Barcelona i l'Institut Francès de Barcelone. La primera edició tingué lloc el de 30 de gener de 2008 a la Biblioteca Tecla Sala (<<http://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.aspx?Fw9EVw48XS6oml3mer43AwdFwD9mB7My2Cfb-5cL8SEqazB>>) i l'any 2009, la jornada se celebrà el 30 de març a l'Espai Francesca Bonnemaison, impulsada pel Consorci de Biblioteques de Barcelona, juntament amb Goethe Institut Barcelona, l'Institut Francès de Barcelone, i el US Consulate General Barcelona (<<http://bpimmigracio.blogspot.com>>).
- **Jornades Catalanes d'Informació i Documentació.** Organitzades pel Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes amb periodicitat biennal. Les 11es Jornades se celebraren al maig del 2008 sota el lema "Experiència i innovació" (<<http://www.cobdc.org/jornades/11JCD/index.html>>).
- **Seminari ALFIN.** Organitzat per ALFINRED i ALFINCAT. II Seminario Biblioteca, Aprendizaje y Ciudadanía celebrat a Vilanova i la Geltrú al gener de 2009 (<http://www.cobdc.org/jornades/ALFIN/programa_es.html>).
- **Seminari UNESCO.** III Jornades Interprofessionals: "La biblioteca pública: espai obert a l'aprenentatge" celebrades a Badalona a l'octubre de 2008 (<http://www.unescocat.org/fitxer/473/triptic_jornades3.pdf>).
- **Seminaris de l'Aula Jordi Rubió i Balaguer.** Organitzats per la Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Tercer Seminari: "Catalunya fa 100 anys: les biblioteques en la construcció d'un país"³ (14 de maig del 2009).

D'altra banda, els professionals catalans han estat presents en diverses trobades professionals arreu de l'estat:

- **Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas.** Organitzat pel Ministerio de Cultura (periodicitat biennal:

darrer 2009). <<http://www.mcu.es/bibliotecas/CE/Cooperacion/CongJornadas/CongresoBP1.html>>.

- **Encuentro de Bibliotecas y Municipio.** Organitzat pel Ministerio de Cultura (periodicitat biennal: darrer 2009). <<http://www.mcu.es/bibliotecas/CE/IIIEncuenroBibliotecasMunicipio.html>>
- **Jornadas de Cooperación Bibliotecaria.** Organitzades pel Ministerio de Cultura (periodicitat anual: darreres 2008), <<http://www.mcu.es/bibliotecas/CE/Cooperacion/CongJornadas/Jornadas/Jaca2008.html>>. A partir del 2009 totes les propostes que es derivaven de les Jornadas passen a treballar-se en el marc del Consejo de Coordinación Bibliotecaria que es va constituir el 12 de març de 2008 i que es va reunir el 13 de febrer de 2009.
- **Jornadas de Bibliotecas Infantiles, Juveniles y Escolares.** Organitzades per la Fundación Sanchez-Ruipérez (periodicitat anual: darreres 2009). <http://www.fundaciongsr.es/wfuns/formacion_y_extension_cultural/jornadas>
- **Liber.** Promogut per la Federación del Gremio de Editores de España (periodicitat anual: darrer 2009). <<http://www.mcu.es/bibliotecas/CE/Cooperacion/CongJornadas/MesaRedondaLIBER09.html>>

4 VISIBILITAT DE L'ÀMBIT

En aquest apartat s'ofereix una panoràmica de com les biblioteques públiques de Catalunya s'han fet visibles a la societat a través de diverses publicacions, així com a través dels blocs de biblioteques i de bibliotecaris.

Cal destacar també que els mitjans de comunicació generalistes han donat notícia i han dedicat algunes de les seves pàgines a parlar de biblioteques, sobretot en el moment d'inauguració d'algun equipament amb un cert impacte o bé a partir de la publicació de resultats d'estadístiques d'ús dels serveis.

4.1 BUTLLETINS

La Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona realitza el butlletí electrònic *Bibliosfera*,⁴ consultable en línia, que recull totes les novetats i informacions al voltant de les biblioteques públiques. Està organitzat en quatre apartats: Notícies, Bones pràctiques, Recursos i Agenda i s'actualitza mensualment.

La Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya manté actualitzat un apartat de Biblioteques dins del butlletí del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació⁵ i també una pàgina de notícies.

4.2 BLOCS DE BIBLIOTEQUES

Cada vegada són més les biblioteques que utilitzen el bloc com a mitjà de difusió dels seus serveis, fons i activitats. En alguns casos aquests blocs són l'alternativa a pàgines web inexistents i sovint estan vinculats a activitats concretes.

Dels vint-i-sis blocs analitzats que es detallen a l'Annex 2 es pot veure que un percentatge elevat correspon a blocs dirigits a difondre serveis i activitats amb la voluntat de mostrar la biblioteca als seus usuaris i convidant-los a participar d'una manera activa donant la seva opinió al voltant de les activitats. Un percentatge molt menor han estat creats per a l'ús d'un col·lectiu específic vinculat a una de les activitats, habitualment un club de lectura però també per a joves (la Biblioteca de Sant Boi té creat un bloc, *Viatgeteca*, dirigit especialment als joves i mantingut en col·laboració amb el Servei d'Informació Juvenil El Punt). Uns altres blocs tenen per objectiu promoure la comunicació amb usuaris d'una secció de fons concreta, aquest és el cas del bloc de la Biblioteca de Tarragona que es dedica específicament a la secció d'audiovisuals. I un percentatge menor està dedicat a fer difusió de tot allò que està relacionat amb el fons especialitzat de la biblioteca; aquest és, per exemple, el cas de la Biblioteca de La Bòbila de L'Hospitalet que té un bloc dedicat a la novel·la negra.

4.3 BLOCS DE PROFESSIONALS

Tot i que és un sector creixent, no s'ha localitzat cap bloc, creat a Catalunya, dedicat exclusivament i específicament d'una manera permanent a biblioteques públiques. De tota manera, es poden destacar alguns blocs personals de professionals de l'àmbit en els quals es publiquen esporàdicament posts relacionats directament o indirectament amb les biblioteques públiques. En són bons exemples: *[bauen]: bibliotekes y arquitectura*, bloc creat i mantingut per Daniel Gil (<<http://www.bauenblog.info/>>), *Bdig (bibliotekes digitals i cooperació)*, creat i mantingut per Lluís Anglada (<<http://bdig.blogspot.com/>>), *Gamoia*, d'una professional de l'àmbit de biblioteques universitàries (<<http://gamoia.wordpress.com/>>) o *Un que passava*, de Ferran Moreno (<<http://unquepassava.wordpress.com/>>).

També cal destacar blocs col·lectius en els quals es toquen aspectes que poden estar en relació amb les col·leccions i els serveis de biblioteques públiques. Poden destacar-se els següents: *AMPLI*, un bloc que associa els bibliotecaris que treballen les col·leccions de música a les biblioteques públiques (<<http://musictecaris.blogspot.com/>>); un altre és *JimBotó*, el bloc del Grup de Treball de Biblioteques Infantils del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, i que té com a objectius constituir-se com a grup professional per discutir temes relatius a les biblioteques infantils, organitzar seminaris, fer visites i viatges per conèixer altres equipaments, assistir a jornades i congressos i proposar cursos especialitzats en aquest camp (<<http://www.cobdc.org/jimboto/>>).

5 TENDÈNCIES

En aquest apartat es posen de relleu les reflexions que, a partir del treball de recerca i sistematització que s'ha presentat en els apartats anteriors, ens ha suscitat la situació actual de les biblioteques públiques i el sistema bibliotecari català en general.

- **Un nou model de biblioteca pública.** En general s'observa com, des de fa uns anys, el model de biblioteca pública ha variat poc. Els anys 90 es va

anar introduint un nou concepte més obert i dinàmic, ja molt estès a Europa, i poc a poc s'ha anat estenent per tota la geografia i entre tots els professionals. Però, després de vint anys, hi ha aspectes que clarament s'haurien de revisar, sobretot si es té en compte que el model social està variant empès pel canvi de paradigma que comporta l'ús de les TIC i l'accés a la informació en tots els àmbits de la societat i dels ciutadans. I el que s'observa, en el marc de les biblioteques públiques, no és una revisió profunda dels serveis, de la seva relació amb els usuaris, de la interacció amb l'entorn, dels perfils dels professionals, sinó únicament iniciatives puntuals amb bona voluntat d'innovació però amb poca força per a poder introduir un canvi de fons i generalitzat, amb incidència social i convertir-les, així, en centres de referència i d'estímul social i cultural per a la ciutadania.

- **La legislació: un món (massa) llunyà.** Darrerament s'estan desenvolupant lleis o reglamentant aspectes que de forma indirecta afecten, o poden afectar, les biblioteques, sobretot per la seva relació amb el dret d'accés a la informació dels ciutadans, la preservació de la propietat intel·lectual o de les dades personals. Les seves conseqüències poden tenir una gran importància per a les biblioteques, ja sigui perquè les sotmet a noves obligacions o canons, ja sigui perquè les determina en els serveis que ofereixen, ja sigui perquè els dona la possibilitat d'oferir nous serveis. Malgrat això, la legislació que indirectament afecta les biblioteques està passant pràcticament desapercebuda entre el sector bibliotecari, la qual cosa mostra un doble problema: d'una banda, la falta de sensibilitat per defensar drets fonamentals dels ciutadans relacionats amb l'accés a la informació; i d'altra, la possible pèrdua d'algunes bones oportunitats per tal que les biblioteques siguin espais referents per als ciutadans en el món de la informació.
- **La biblioteca 2.0, més que una moda.** S'observen moltes iniciatives de desenvolupament de la biblioteca 2.0, sobretot de biblioteques específiques que afavoreixen la participació dels usuaris. Això és realment interessant, ja que mostra la inquietud entre els professionals per oferir serveis més enllà de la biblioteca tradicional i de la voluntat d'estar al dia, experimentant amb les noves eines que la xarxa

ofereix. Però es troba a faltar un referent conceptual més ampli que permeti garantir-ne la continuïtat i l'actualització constant. Tot i que comencen a ser habituals en l'àmbit comercial, encara es troben a faltar iniciatives en la creació de serveis en línia que aprofitin les possibilitats de les eines disponibles i que facin que la biblioteca sigui un referent i un promotor del consum cultural.

- **Conèixer l'usuari per poder-lo servir.** Són pocs encara els estudis qualitatius dirigits a conèixer necessitats i usos dels col·lectius que permetin obtenir dades per crear o adaptar els serveis a usuaris cada vegada més diversos, alguns dels quals utilitzen eines en les quals les biblioteques no estan prou presents.
- **Acostar el servei als usuaris.** Es troba a faltar una aposta valenta per fer realitat algunes iniciatives que vetllaven perquè el servei fos accessible a tota la ciutadania. En aquest sentit han estat pocs els canvis en la implantació de la xarxa de bibliobusos al territori que contrasta amb el nombre d'equipaments estables inaugurats.

ANNEX 1

ARTICLES PUBLICATS I COMUNICACIONS A CONGRESSOS

Benet, Enric; Feliu, Toni. "El círculo de comparación intermunicipal de bibliotecas: una experiencia de procesos de mejora continua en la Red de Bibliotecas Municipales de la provincia de Barcelona". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/523/1/com_85.pdf>

Blasco, Verónica; Seguí i Palou, Rosa (2008). "Referents internacionals sobre recursos i serveis bibliotecaris per a la població nouvinguda: una selecció de llocs webs de biblioteques públiques". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 21 (desembre 2008). <<http://www.ub.edu/bid/21/blasc.htm>>

Bravo-Jiménez, Pedro A. "Programa de rehabilitación juvenil en la Biblioteca Central Tecla Sala (BCTS)".

El Profesional de la Información. Volume 17, Number 2 (March-April 2008), p. 189 – 190.

<http://elprofesionaldelainformacion.metapress.com/media/fc2kvjxwur46d4v5pn5u/contributions/6/3/7/5/63756223522t0707_html/fulltext.html>

Calvo, Natividad. "Club de Lectura para madres y padres noveles: una experiencia de lectura compartida". Jornadas de Bibliotecas Infantiles, Juveniles y Escolares. [16as: Salamanca: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/576/1/com_556.pdf>

Calvo Buil, Nati. "Leer con sentidos: un concepto innovador de lectura en las bibliotecas de Barcelona". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/576/1/com_556.pdf>

Cano Vers; Marta. "El servicio de lectura pública: los pequeños municipios de la provincia de Barcelona". Encuentro de Bibliotecas y Municipio [3r: Madrid: 2009]. <<http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/handle/10421/2175?mode=full>>

Carbonell Pujol, Margarida; Mestres Orriols, Cesca; Peix Cruz, Susana; Virgili Miró, Montse. "La biblioteca pública: actividades y cuentos adaptados a la lengua de signos". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/546/1/com_279.pdf>

Carnicer Crous, Eulalia; Reyes Fernández, Elena; Terma Grassa, Judit. "La diversidad cultural en la colección de las bibliotecas públicas de Barcelona". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/547/1/com_292.pdf>

Clari, Marta (Institut de Cultura de Barcelona, Barcelona, Spain); Muñoz, Mercè (Secretaria Tècnica, Biblioteques de Barcelona, Barcelona, Spain). "La entrada de las Bibliotecas de Barcelona en el "mapa" cultural, o de como hacer de la necesidad, virtud". IFLA [74è: Quebec: 2008]. <http://archive.ifla.org/IV/ifla74/papers/149-Clari_Munoz-es.pdf>

Domingo Espinet, Gemma; Rabat Fàbregas, Sílvia. "Los clubes de lectura fácil: una herramienta de integración

para los nuevos ciudadanos en las bibliotecas de Barcelona". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/548/1/com_304.pdf>

Feliu, Toni; Muñoz Creus, Mercè. "The Tibidabo Project - Comparative analysis of the situation and evolution of the services of the public library in cities and regions throughout the world". IFLA [75è: Milà: 2009]. <<http://www.ifla.org/files/hq/papers/ifla75/216-feliu-en.pdf>>

Lluca, Ciro. "Les biblioteques públiques i les biblioteques escolars: estat de la situació i línies de futur". Ítem. Núm. 48 (gener-juny 2008), p. 31-50. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/103185/224436>>

López Cuadra, Remei; Silvestre Gusi, Núria. "Els Clubs de Lectura Fàcil a les biblioteques: un pas més en el foment de la lectura". Jornades Catalanes d'Informació i Documentació [11es: Barcelona: 2008]. <http://www.cobdc.org/jornades/11JCD/actes11jcid/comunicacions/pag_423.pdf>

Lorente Martínez, Magdalena; Toboso, Aurora. "Web 2.0 en la red de bibliotecas municipales de la provincia de Barcelona: el uso de escritorios virtuales". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/550/1/com_326.pdf>

Lozano, Roser. "Yo leo, tu lees, él lee... ¿Qué leemos?: El fomento de la lectura en la estrategia global de la biblioteca pública". Jornadas de Bibliotecas Infantiles, Juveniles y Escolares [17as: Salamanca: 2009]. <<http://www.fundaciongsr.es/pdfs/17Jornadas.pdf>>, p. 81-102.

Maniega Legarda, David; Pérez-Salmerón, Glòria; Guerrero Torres, Yolanda. "El Portal de Bibliotecas de la Generalitat de Catalunya: un proyecto para los ciudadanos y los profesionales de la biblioteca pública". *Profesional de la Información*. Volume 17, Number 2 (March-April 2008), p. 183-187. <<http://elprofesionaldelainformacion.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,7,19;journal,16,73;homemainpublications,1,1;>>

Muñoz, Mercè. "Las Bibliotecas de Barcelona: una apuesta por la concertación y la calidad". Congreso Na-

cional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/503/1/com_50.pdf>

Nieto, Javier; Milagrosa, Enric. "Els nous estàndards de biblioteca pública a Catalunya". Jornades Catalanes d'Informació i Documentació [11es: Barcelona: 2008]. <http://www.cobdc.org/jornades/11JCD/actes11jcid/comunicacions/pag_47.pdf>

Paños, Esperança. "La entrada del cómic en las bibliotecas: tratando todos los géneros, llegando a todos los públicos... ampliando servicios". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/580/1/com_603.pdf>

Riera Sagrera, Marta. "Estratègies per al multilingüisme a les biblioteques catalanes". Jornades Catalanes d'Informació i Documentació [11es: Barcelona: 2008]. <http://www.cobdc.org/jornades/11JCD/actes11jcid/comunicacions/pag_445.pdf>

Saloni, Guadalupe. «Biblioteques i grans: l'onada perfecta de no-vells s'acosta a la platja de la biblioteca pública». *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 21 (desembre 2008). <<http://www.ub.edu/bid/21/salon1.htm>>

Solé, Imma; Pinen, Neus (The Public Libraries Consortium of Barcelona, Barcelona, Spain). "The library as a reflection of the city's cultural diversity". IFLA [74è: Quebec: 2008]. <http://archive.ifla.org/IV/ifla74/papers/118-Sole_Pinen-en.pdf>

Solé Vilanova, Imma; Miró Ferre, Alba; Pinen Escofet, Neus. "La biblioteca como reflejo de la diversidad cultural en la ciudad: la biblioteca Sant Pau-Santa Creu de Bibliotecas". Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas [4t: A Coruña: 2008]. <http://travesia.mcu.es/portaln/jspui/bitstream/10421/561/1/com_459.pdf>

Sulé Duesa, Andreu; Comalat, Maite. "Biblioteques de presó i biblioteques públiques: experiències exitoses d'una col·laboració ineludible". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 21 (desembre 2008). <<http://www.ub.edu/bid/21/sule.htm>>

Vall, Aurora; Rius, Àngels. *Esporgar: manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2008. <<http://www.cobdc.org/publica/eines/index.html>>

Ventura Bosch, Nùria. "Chilias: la web infantil de la red de bibliotecas de la Diputació de Barcelona" a Taula rodona "Bibliotecas, Internet y público de 0 a 18 años" en el Liber [27è: Madrid: 2009]. <http://travesia.mcu.es/portalsnb/jspui/bitstream/10421/1483/1/Ponencia_Chilias.Nuria_Ventura.pdf>

ANNEX 2 BLOCS DE BIBLIOTEQUES

Biblio@accés Els Hostalets de Pierola. <<http://biblioacceshostalets.wordpress.com/>>

BiblioBloc - *Fora del prestatge*. Biblioteca Joan Oliva i Milà de Vilanova i la Geltrú (Barcelona). <http://www.vilanova.cat/blog/joanoliva/?page_id=29>

BiblioBloc - *Una mar de lletres*. Biblioteca Armand Cardona Torrandell de Vilanova i la Geltrú (Barcelona). <<http://www.vilanova.cat/blog/armandcardona/>>

Bibliobús Montserrat. <<http://bibliobusmontserrat.wordpress.com/>>

Bibliobús Tagamanent. <<http://bibliobustagamanent.blogspot.com/>>

Biblioteca Ca n'Altimira (Cerdanyola). <<http://bibliotecacerdanyola.blogspot.com/>>

Biblioteca Can Casacuberta (Badalona). <<http://cancasacuberta.blogspot.com/>>

Biblioteca Can Rajoler (Parets del Vallés, Barcelona). Club de lectura. <<http://clubdelecturacanjoler.blogspot.com/>>

Biblioteca Can Milans (Caldes d'Estrac). <<http://www.bibliotecacanimilans.blogspot.com/>>

Biblioteca de Banyoles. <<http://bibliotecadebanyoles.blogspot.com/>>

Biblioteca de Cambrils. <<http://bibliotecacambrils.blogspot.com/>>

Biblioteca de La Bòbila (L'Hospitalet). <<http://bobila.blogspot.com/>>

Biblioteca Jordi Rubió i Balaguer (Sant Boi de Llobregat, Barcelona). Viatgeteca. <<http://viatgetecasantboi.blogspot.com/>>

Biblioteca La Muntala (Sant Vicenç de Montalt, Barcelona). <<http://www.bibliolamuntala.blogspot.com/>>

Biblioteca Manuel de Pedrolo (Sant Pere de Ribes, Barcelona). <<http://bibliotecamanueldepedrolo.blogspot.com/>>

Biblioteca Montserrat Roig (Sant Feliu de Llobregat, Barcelona). <<http://bibliotecasantfeliu.blogspot.com/>>

Biblioteca Municipal de Roquetes (Tarragona). <<http://bibliotecaroquetes.blogspot.com/>>

Biblioteca Municipal de Sort (Lleida). <<http://bibliosort.cat/>>

Biblioteca Municipal Ramon Bosch de Noya (Sant Sadurní d'Anoia). <<http://www.bibliosantsadurni.blogspot.com/>>

Biblioteca Pompeu Fabra (Mataró). <<http://lapompeufabra.blogspot.com/>>

Biblioteca Pública de Tarragona. <<http://bptbloc.wordpress.com/>>

Biblioteca Sant Martí (Arenys de Munt). <<http://bibsantmarti.blogspot.com/>>

Biblioteca Santiago Rusiñol (Sitges, Barcelona). <<http://bibliositgessr.wordpress.com/>>

Biblioteques del Vallès Occidental. <<http://www.bibliomola.blogspot.com/>>

Biblioteques públiques de Terrassa. <<http://blogs.terrassa.cat/biblioteques/>>

NOTES

1. Vegeu l'actualització que manté la Subdirecció General de Biblioteques a: <<http://www20.gencat.cat/portal/site/Biblioteques/menuitem.9e9cae370ce8fa9d86a64e10b0c0e1a0/?vgnextoid=d691f482ffaa3110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=d691f482ffaa3110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>>

2. Accés disponible a:
<<http://www.diba.cat/butlletins/detall.asp?id=10971>>

3. Accés disponible a:
<http://issuu.com/bib76/docs/biblioteques_mancomunitat>

4. Accés disponible a:
<<http://www.diba.cat/biblioteques/butlletins/llistabutlletins.asp?Ens=BIBLIO>>

5. Accés disponible a:
<<http://www20.gencat.cat/portal/site/CulturaDepartament/menuitem.01121f9326561a075a2a63a7b0c0e1a0/?vgnextoid=e135ff012aa55110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=e135ff012aa55110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>>